

ALOITE SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKON VUODEN 2018 KIRKOLLIS-KOKOUKSELLE

PERUSTELUT

Kirkolliskokous päätti marraskuussa 2017, että seurakuntien tulee olla toiminnallisesti ja kulttuurisesti tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia ja taloudellisesti omavaraisia. Seurakuntarajat ja -rakenteet muutetaan tarvittaessa koko kirkon tasolla vuoteen 2020 mennessä.

Uudistustyö seurakuntahallinnossa on aloitettu koko kirkon alueella. Asiaa hoitavan piispan esityksessä tavoitteena on muodostaa Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan vain kaksi seurakuntaa. Läntiseen seurakuntaan kuuluisivat nykyiset Iisalmen, Jyväskylän, Kuopion, Rautalammin ja Saimaan seurakunnat ja Itäiseen seurakuntaan Pohjois-Karjalan alueella Ilomantsin, Joensuun, Nurmeksien ja Taipaleen seurakunnat.

Piispan esityksessä on menty keskittämässä liian pitkälle. Seurakunnista tulisi alueellisesti liian laajoja, minkä myötä paikallisuuden merkitys hallinnossa häviäisi kokonaan. Nykyisten yhdeksän seurakunnan sijasta hiippakunta koostuisi vain kahdesta seurakunnasta. Muista seurakunnista on tarkoitus muodostaa kappeliseurakuntia, joilla ei ole itsemääräämisoikeutta eikä merkittävää päätösvaltaa oman alueen asioihin.

Näin laaja seurakuntien hallinnon keskittäminen on vastoin voimassa olevan kirkon lainsäädännön henkeä. Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 7 §:n mukaan hiippakunnat jakautuvat seurakuntiin. Lain 9 §:n mukaan seurakunnasta voidaan erottaa alue kappeliseurakunnaksi. Lain mukaan pääsääntö on siis se, että hiippakunnat jakautuvat seurakuntiin eli seurakuntamalli. Kappeliseurakuntamallia ei ole lainsäädännössä tarkoitettu pääasialliseksi seurakuntien hallintomuodoksi, vaan sitä tulee käyttää vain poikkeustapauksissa. Kappeliseurakuntaa on Suomen ortodoksisessa kirkossa käytetty vain kerran: 1950-luvulta lähtien Haminan seurakunta oli jonkin aikaa Kotkan seurakunnan kappeliseurakunta. Lainsäätäjän tarkoitus ei voimassa olevaa lakia laadittaessa ole ollut, että kappeliseurakuntamallia käytettäisiin niin laajamittaisesti kuin nyt koko kirkossa suunnitellaan eli suurimmasta osasta nykyisiä seurakuntia muodostettaisiin kappeliseurakuntia. Kahden seurakunnan perustaminen maantieteellisesti laajaan hiippakuntaan on myös vastoin kirkolliskokouksen viimeisyyksistä linjausta, jonka mukaan seurakuntien rajoja muutetaan vain ”tarvittaessa”.

Allekirjoittaneet seurakunnat haluavat jatkaa itsenäisinä seurakuntina. Seurakunnissa vallitsee tästä täysi yksimielisyys. Seurakuntien yhtenäistä tahtotilaa tulee kunnioittaa.

Nurmeksien seurakunnan taloudelliset ja henkilöresurssit ovat tämänhetkessä tilanteessakin vakaat ja toiminta vireää. Suurempaan yksikköön siirtyminen ei palvele seurakunnan etua. Suunniteltu liitos heikentäisi paikallistuntemusta päätöksenteossa ja reuna-alueiden palveluja. Toiminta-alueiden laajeneminen merkitsisi sitä, että työntekijöiden työaika kuluu enemmän siirtymisiin. Suunnitelmissa ei ole pystytty aukottomasti osoittamaan, että suuryksikköön siirtyminen toisi todellisia säästöjä.

Saimaan seurakunnan toiminta on alkanut vuoden 2017 alusta Mikkelin ja Varkauden seurakuntien yhdistyessä. Seurakuntien liitoshanke toteutettiin KP arkkipiispa Leon kehotuksesta ja johdolla. Seurakuntaliitos on toteutunut hyvin ja seurakunta haluaisi jatkaa toimintaansa tältä uudelta pohjalta ilman, että liitosta sekoitetaan jälleen uudella liitoksella. Seurakuntaliitos toteutettiin ilman erillistä kirkollishallituksen liitosavustusta, jollainen on yleensä ollut tapana antaa seurakuntaliitosten yhteydessä. Siitä huolimatta seurakunnan taloustilanne on yhdistymisen jälkeen kohentunut. Toiminta uudessa seurakunnassa on saatu aktiiviseksi. Henkilöstö ja luottamushenkilöt ovat yksituumaisina ja innolla kehittämässä uutta seurakuntaa.

Taipaleen seurakunta on Ilomantsin seurakunnan jälkeen kirkkomme toiseksi vanhin seurakunta, jolla on takanaan lähes 430 vuoden historia. Seurakunnalla on toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset säilyä itsenäisenä. Seurakunnan toiminta kolmen kunnan (Liperi, Outokumpu, Polvijärvi) alueella on vireää ja sen talous on kunnossa. Seurakunta on sopivan kokoinen kahden papin ja yhden kanttorin seurakunta, jossa välimatkat eivät ole liian pitkiä. Seurakunnan tuloveroprosentti 1,75 on kirkkomme alhaisin eikä sen nostamiseen ole mitään painetta. Seurakunnalla on huomattava metsävarallisuus eikä se välttämättä tarvitse kirkon avustuksia toimintaansa tai hankkeisiinsa. Seurakunnalla on omasta takaa riittävät resurssit niin toimintaan kuin rakennusten ylläpitoon.

Kirkon keskushallinnon muutossuunnitelmista ja aikataulutuksesta on pääteltävissä, että Kuopion ja Karjalan hiippakunnassa aiotaan siirtyä kahden seurakunnan malliin vaikka väkisin. Muuta vaihtoehtoa ei nähdä mahdollisena. Mitään arvoa ei näytetä annettavan seurakuntien yksimieliselle tahdolle säilyä itsenäisinä.

Kirkkomme elää länsimaisessa demokratiassa, jonka toimintaperiaatteisiin pakko ja pakottaminen eivät kuulu. Pakon käyttäminen ja ylhäältä päin sanelu hallinnonuudistuksessa toteutuksessa eivät anna hyvää kuvaa kirkon toimintatavoista ja ovat myös vastoin hallintolain edellyttämää hyvää hallintotapaa.

ESITYS

Allekirjoittaneet seurakunnat esittävät, että kirkolliskokous tekee hallinnonuudistuksessa linjauksen, jonka mukaan seurakuntia ei tule pakkoa käyttäen liittää toiseen seurakuntaan.

NURMEKSEN ORTODOKSINEN SEURAKUNTA

SAIMAAN ORTODOKSINEN SEURAKUNTA

TAIPALEEN ORTODOKSINEN SEURAKUNTA